

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-920

19.12.2023

Jernbanepersonalets Forsikring Gjensidig

Motorvogn

Ufullstendige opplysninger om motorens tilstand? – krav om rettshjelp – utgifter til utredning – fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Sikrede kjøpte 29.10.22 en bruktbil til kr 28 260. Bilen ble solgt som et reparasjonsobjekt, og i kjøpekontrakten var det opplyst om "motorfeil". Sikrede forsikret bilen med blant annet maskinskadedekning. Sikrede søkte 21.11.22 erstatning for skade på motoren under maskinskadedekningen. Sikrede svarte i skademeldingen "Nei" på spørsmål "Fikk du noen forvarsel i form av motor som fusket, lamper som lyste, uvanlige lyder eller andre symptomer" og "Har noe likende skjedd tidligere?". Foretaket avslo erstatning og sa opp forsikringsavtalen, på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd. Foretaket avslo også sikredes krav om rettshjelpsdekning for tvisten mot foretaket. I tillegg krevde foretaket tilbakebetalt utgifter det var påført som følge av saken. Sikrede bestred at opplysningsplikten var brutt og anførte at skaden han søkte erstatning for, ikke hadde sammenheng med den feilen motoren hadde ved kjøpet. Sikrede viste blant annet til at han etter kjøpet hadde skiftet turbo og fikk programmert en sensor i dieselpartikkelfilteret, og at han anså dette som tilstrekkelig utbedring av de feilene motoren hadde. Nemnda kom til at sikrede uredelig hadde brutt redegjøringsplikten ved skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd, og at sikrede derfor var ansvarlig for foretakets utgifter til utredning av saken, og allerede utbetalt erstatning. Nemnda kom videre til at sikrede ikke hadde krav på dekning for rettshjelp for tvisten mot foretaket, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for motorskade og spørsmål om foretaket er uten ansvar, kan si opp forsikringsavtalen og kreve refundert sine utgifter, på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten i skadeoppgjøret, jf. forsikringsavtaleloven (fal.) § 8-1 fjerde og femte ledd.

Sikredes bil var fra 24.10.22 forsikret med "Superkasko" som inkluderte maskinskadedekning.

Sikrede kjøpte bilen ved kjøpekontrakt datert 29.10.22 og med kjøpesum kr 28 26. Kontrakten anga at "Bilen selges som reparasjons objekt" og under punktet "Merknad" fremkom "motorfeil".

Sikrede søkte 21.11.22 erstatning for skade på motor under maskinskadedekningen. I skademeldingen ble skadedatoen oppgitt til 18.11.22, og skaden ble beskrevet slik:

Vart lyder i motor og mistet motorkraft.

Sikrede besvarte følgende to spørsmål med "Nei":

Fikk du noen forvarsel i form av motor som fusket, lamper som lyste, uvanlige lyder eller andre symptomer?

Har noe liknende skjedd tidligere?

Det ble opplyst at det sist ble foretatt service 2.11.22, og at:

Det ble byttet olje og filter på motor. Før jeg kjørte sørover.

H.B. AS gav 24.11.22 et reparasjonstilbud på kr 93 743 med følgende informasjon:

Fikk ulyd fra motor, hele bilen rister. Er en del oljerøyk og går dårlig.

Feilsøking:

- Veldig høy bankelyd og mye trykk i motor, mistenker større skade på stempel etc. (Må demonteres for å konstatere, men dette anbefales ikke pga arbeidsmengde og risiko.)

(...)

Skifte motor (fabrikkoverhalt)

Vi har ikke tatt med skifte av turbo og partikkelfilter da vi tror at dette ikke må byttes. Allikevel må ta forbehold om at dette.

(...)

Foretakets utreder kontaktet selger av bilen 22.12.22. Ifølge utreders samtalereferat forklarte selger at bilen ble solgt til langt under markedsverdi, pga. feil ved bilens motor:

I kjøpekontrakten hadde de skrevet at motoren var defekt, og at bilen ble solgt som et reparasjonsobjekt. Grunnen til det var at det kom olje ut av "toppen" på bilen. (reg.nr.) hadde vært inne på Ford verksted uten at verkstedet fant nøyaktig ut hva som var i veien med bilen. Etter at verkstedet hadde konstatert feil med motoren, hadde (selger) brukt (kjørt med) bilen i cirka 3-4 måneder før han solgte den til (sikrede).

(reg.nr.) var i kjørbar stand da han solgte den til (sikrede). Det var imidlertid feil med motoren, noe (sikrede) visste.

Foretakets utreder avholdt samtale med sikrede 17.1.23. Ifølge samtalereferatet forklarte sikrede at selger av bilen var blitt forespeilet av et bilverksted at det var nødvendig å skifte bilens motor:

Grunnen til at prisen på (reg.nr.) var så lav var at forrige bileier ikke så seg råd til å reparere bilen. Vedkommende visste heller ikke hva som egentlig var feil med motoren. Forrige eier hadde fått beskjed om at "det var fritt for motor i bilen" (i betydningen motoren måtte skiftes. HMM.)

(Sikrede) hadde kontakt med forrige bileier på både "Messenger" (Facebook), på telefon og ved personlig møte i forbindelse med bilkjøpet. Da (sikrede) var og så på (reg.nr.) sammen med forrige eier gikk motoren fint. Det var ingen ulyder fra motoren, og den gikk fint på tomgang. Det stod også "motorfeil" i bilens dashboard, og bilens motorlampe lyste, da (sikrede) kjøpte den.

(Sikrede) tenkte at det var litt å "skru" på bilen, men at det skulle han klare. (Sikrede) mente han hadde fått tak i en billig bil. Han var fri for bil på dette tidspunkt, og kjøpte derfor (reg.nr.).

På spørsmål om hvor lenge forrige bileier hadde vært plaget med motoren til (reg.nr.) svarte (sikrede) at bilen visstnok ikke hadde vært i bruk på cirka et år da (sikrede) kjøpte den. I allfall var det det forrige eier sa til (sikrede).

(Sikrede) betalte 30.000 kroner for (reg.nr.), inkludert omregistrering, så han betalte noe under 30.000 for selve bilen. Se kjøpekontrakt. Bilen ble kjøpt som et reparasjonsobjekt. Det står i kontrakten at (reg.nr.) ble solgt med en motorfeil. (sikrede) to derfor en "risk" da han kjøpte (reg.nr.), men siden motoren gikk såpass fint da han hørte på den før kjøpet, valgte (sikrede) å kjøpe bilen tross motorproblemene. (sikrede) tenkte at feilene på bilen ikke kunne være så ille. Det var derfor "et strek i regningen" da det viste seg at motoren kollapset cirka tre uker etter at (sikrede) kjøpte bilen.

På spørsmål om (sikrede) mener at forrige bileier har lurt han da hans solgte han bilen, svarte (sikrede) at det tror han ikke. Forrige eier sa jo rett ut til han at han solgte (reg.nr.) med motorfeil, men at han ikke visste hva som var galt med motoren.

(Sikrede) ble gjort kjent med at en gjennomgang av bilens historikk viste at man mente at det sannsynligvis hadde vært feil med stemplene i motoren på (reg.nr.) under forrige eier – at motoren blåste kompresjon ut av oljepåfyllingslokket. (sikrede) ble spurt om det hadde vært et tema i forbindelse med hans kjøp av bilen. (Sikrede) sa "det var mye trykk i den" da han kjøpte bilen, og motoren "kastet opp" gjennom oljepåfyllingslokket da han kjøpte (reg.nr.). (sikrede) mente dette ble ordnet da han hadde byttet turbo og

dieselpartikkelfilter etter at han hadde kjøpt den. Da "var det ikke mye trykk", og motoren kastet ikke lenger ut olje fra oljepåfyllingslokket.

(Sikrede) visste at et verksted hadde anbefalt forrige eier å skifte motor, men verkstedet visste som sagt ikke nøyaktig hva som var feil. (sikrede) hadde også tanker om at det kunne være feil med stempel, stempelringer eller lignende. Det var derfor et sjansespill å kjøpe bilen.

Sikrede skal deretter forklart at han begynte å "plukke bilen i biter" 30.10.22, og at han trodde at han var ferdig å reparere bilen 2.11.22:

(Sikrede) søkte på Internett etter typiske feil på den type Ford Transit som (reg.nr.), og fant da at turbo og dieselpartikkelfilteret var typiske feil på denne typen Ford Transit. Dette var en viktig grunn til at han skiftet turbo og fikk programmert sensorene til dieselpartikkelfilteret etter bilkjøpet.

Det var (sikrede) selv som undersøkte (reg.nr.) etter kjøpet. Han har et eget dataprogram for å undersøke biler. Han gjennomførte et feilsøk på bilen, og fant ut at det var feil med turboen. Det var slakk i den, og (sikrede) mente den var "gåen". Han kjøpte derfor en helt ny turbo på Bil Extra, byttet turbo og monterte den selv i (reg.nr.). Også lageret til turboen var dårlig/slakk.

(...)

Bilens dieselpartikkelfilter (DPF) ble ikke skiftet etter bilkjøpet. (sikrede) fikk programmert en sensor i dieselpartikkelfilteret hos (T.S). (Se dokumentasjon i E-Posten av 3.1.23 fra (sikrede). Fakturaen på kr 5400 fra (T.S) er datert 4.11.22. HMM) På spørsmål om (sikrede) vet om det hadde vært problemer med dieselpartikkelfilteret tidligere, svarte han først at han ikke kan huske at forrige bileier sa noe om det. Han ble gjort kjent med at bilens historikk viste at verkstedet mente dieselpartikkelfilteret måtte skiftes mens forrige eier eide bilen. (sikrede) husker det var snakk om at det under forrige eier var byttet en sensor på dieselpartikkelfilteret, uvisst hvilke(n), men husker ikke nøyaktig hva forrige eier sa angående dieselpartikkelfilteret.

(...)

Sikrede forklarte videre at han ikke hadde hatt problemer med bilen fra han kjøpte den, til bilen stanset uten forvarsel 18.11.22:

(...) Det var ingen varselamper som begynte å lyse. Det kom plutselig lyder fra motoren, og bilen mistet motoreffekt og stoppet. Det er vanskelig å beskrive lyden, men det var en "klunking", og det begynte å riste i bilen/motoren. Det hørtes ut som at bilen ikke gikk på alle sylindrene. Dette medførte at (sikrede) stoppet på første avkjøring, det vil si cirka 150 meter etter at han hørte ulyden.

Foretakets utreder kontaktet S.A. AS 17.1.23, som opplyste at selger av bilen hadde kontaktet verkstedet i juni 2021, fordi bilen hadde stoppet "av seg selv" i nærheten av verkstedet. Selger hadde i en periode registrert at det kom mer røyk fra eksosen enn normalt. Verkstedets undersøkelser viste følgende:

(...) Motorgangen hørtes OK ut, men da de åpnet oljepåfyllingslokket i motoren mens motoren var i gang konstaterte de at bilen blåste kompresjonen opp gjennom oljepåfyllingslokket. Dette er et dårlig tegn "i bilverdenen". På verkstedet mistenkte de at det var sprekk eller hull i et eller flere stempel som var årsaken. Dette er en alvorlig skade, og i prinsippet er det et motorhavari, for hvis man ikke reparerer stemplene er det bare et tidsspørsmål før motoren slutter å virke.

(S) hadde en lengre dialog med (selger) om feilen på (reg.nr.). (S.A) presenterte flere forskjellige mulige løsninger på problemet, herunder skifte av komplett motor, skifte av brukt motor og overhaling av motor. Det var imidlertid mye usikkerhet rundt feilen. Slik ... husker det fungerte imidlertid bilen som den skulle på dette tidspunkt med unntak av at den blåste kompresjonen opp gjennom oljepåfyllingslokket. Det var derfor mulig å fortsette å kjøre med bilen slik den var, selv om det ikke var anbefalingen fra verkstedet.

Når kompresjonen blåses opp gjennom oljepåfyllingslokket er det en relativ stor jobb for å finne ut av feilen helt nøyaktig, og (selger) var ikke villig til å påtas seg kostnaden det er å prøve å finne feilen. Han bestemte seg for å ikke reparere (reg.nr.)

(...)

S. forklarte at sikrede kontaktet verkstedet etter at skaden var meldt til foretaket:

(...) (sikrede) sa han hadde maskinskadeforsikring, og (S) fikk opplyst et skadenummer. Da (reg.nr.) kom til (S.A) konstaterte de at bilen hadde en "betraktelig stygg motorgang" (i betydningen ulyd fra motoren. HMM) og på verkstedet oppfattet de dette som et motorhavari.

(S) kjente jo til historikken med motorskaden til (reg.nr.) fra da (selger) eide bilen, så han ringte derfor til (sikrede) og spurte om det var gjort noe med bilens motor etter at (sikrede) hadde overtatt den. Det var det ikke. (S) kontaktet da (selger) og spurte om (selger) hadde fått gjort noen reparasjoner av motoren mens han eide bilen. Det hadde ikke (selger). Slik ... forstod det var det ikke gjort noe med motoren siden problemene oppstod i 2021. (S) besluttet da at "dette ville ikke (S.A) være med på", det vil si verkstedet ville ikke være involvert i noen reparasjoner av bilen. Med (Ss) kjennskap til bilens historikk anså han det slik at den skaden (sikrede) nå hadde på (reg.nr.) var en skade som hadde oppstått for lenge siden, men først var skikkelig merkbar nå. Bilen ble derfor levert tilbake til (sikrede) uten at (S.A) ville være involvert i en reparasjon av den.

Foretaket besluttet 13.2.23 å avslå erstatning og si opp forsikringsavtalen, på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd. Foretaket var av den oppfatning at sikrede bevisst hadde forklart seg uriktig eller ufullstendig om bilens tidligere maskinskader og viste blant annet til at tidligere eier hadde opplyst at et verksted hadde anbefalt å skifte motoren. Foretaket krevde tilbakebetalt utleggene det hadde hatt til bilberging og utredning av saken, totalt kr 73 431.

Sikrede, ved sin advokat, søkte 21.4.23 om rettshjelpsdekning for tvisten mot foretaket.

Foretaket avsto kravet under rettshjelpsforsikringen 15.5.23 og viste til at sikrede etter fal. § 8-1 fjerde ledd mistet ethvert krav i anledning "samme hendelse". Rettshjelpsdekning for bistand til å imøtegå et avslag på forsikringsdekning, vil være å anse som "samme hendelse", jf. eksempelvis FSN 1804, 2204 og FinKN 2019-062. Foretaket besvarte også spørsmål sikrede hadde stilt vedrørende tegningssituasjonen, og opplyste blant annet at det ikke ville ha tegnet maskinskadedekning på bilen dersom det hadde vært kjent med feilene.

Sikrede klaget til Finansklagenemnda 21.6.23 og viste blant annet til at:

Da bilen stoppet etter at (sikrede) hadde overtatt den ble motoren tatt fra hverandre for å finne ut hva som faktisk var feil med bilen. De undersøkelser som ble foretatt viste at det var tale om en skjært sylinder. Det at en sylinder skjærer seg er en plutselig hendelse og ikke noe som skyldes slitasje over tid e.l. Slikt vil heller ikke bli oppdaget før sylindren plutselig skjærer seg.

Foretaket stilte deretter sin takstmann følgende tre spørsmål 8.9.23:

1. Ut fra ovennevnte beskrivelse, hva er den/de sannsynlige feilen(e) på bilen i juni 2021?
2. Er det sannsynlig at skifte av bilens turbo og dieselpartikkelfilter ville reparere feilene som var på bilen i 2021?
3. Dersom det er riktig at et av bilens sylinder nå har skåret seg. Har dette sammenheng med feilene som var til stede i 2021?

Takstmannen svarte følgende samme dag:

I juni 2021 da verkstedet konstaterte at kompresjonen kom opp ved oljepåfyllings lokket. Da var skaden et faktum. Oljeringen og kompresjonsringen som sitter fast på stemplet ikke holder tett. Dette utvikler seg gradvis mer og mer.

Skifte av turbo og partikkelfilter har ingen betydning for skaden som har oppstått med stempelringene.

Ved slitte er fastbrente stempelringer så vil motorens effekten bli svakere å svakere. Røyk fra eksos vil øke i takt med slitasjen i sylindren. Til slutt vil det utvikle seg høy temperatur spesielt under belastning.

Motoren vil gå i stå og få brekkasjer. Havarere og stoppe helt. Smeltedannelser og hull i stempelen.

Sikrede bestrider at opplysningsplikten er brutt. Spørsmålene i skademeldingen er besvart korrekt. Sikrede har aldri tidligere opplevd noen feil med motoren, hverken i form av ulyder eller at den

har mistet motorkraft. Tidligere eier har heller ikke opplyst om slike problemer til sikrede. Utformingen av skademeldingen gav ikke sikrede noen grunn eller oppfordring til å gi ytterligere opplysninger. I vurderingen av om det er gitt ufullstendige opplysninger, må det tas utgangspunkt i hvilke spørsmål foretaket faktisk stiller. Det var ikke mulighet for å gi utfyllende opplysninger i skademeldingen, kun besvare konkrete spørsmål.

Selger av bilen visste ikke konkret hva som var galt med motoren, og verkstedet som undersøkte bilen hadde ikke tatt motoren fra hverandre for å finne ut hva som faktisk var galt. Verkstedet hadde kun en mistanke om hva som var galt. Det er for øvrig uklart hvordan verkstedet kunne mistenkte feil med stempel, når det ikke var foretatt noen målinger av trykk. Sikrede antok at feilen kunne skyldes feil med turboen eller dieselpartikkelfilteret, og utbedret dette.

Undersøkelser tatt etter hendelsen viste en skåret sylinder. Dette er en plutselig hendelse og skyldes ikke slitasje over tid. Dette vil derfor ikke oppdages før sylindren plutselig skjærer seg. Det er ingen sammenheng mellom denne skaden og den angivelige mistanken verkstedet hadde i 2021. Det vises i den forbindelse til at bilen fra dette tidspunkt og frem til skaden har gått ca. 21 000 km. Dette ville ikke vært mulig om skaden forelå allerede når sikrede overtok bilen.

Sikrede har fått opplyst av R.B. at det ble gjennomført flushing av motor kort tid før han kjøpte denne, samtidig som de også anbefalte bytte av turbo og påviste feilkoder på DPF. Tilsvarende funn ble gjort av S.A. før sikrede kjøpte bilen.

Sikrede gav alle opplysninger han besitter til foretakets utreder, hvilket klart taler for at han ikke bevisst har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger.

Forsikringsforetaket anfører at sikrede uredelig har brutt opplysningsplikten under skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd. Foretaket kan derfor si opp forsikringsavtalen, jf. fal. § 8-1 femte ledd. Foretaket krever også tilbakebetalt utgifter det har hatt til bilberging og utredning av saken, totalt kr 73 431 med tillegg av forsinkelsesrenter fra 13.5.23.

Bilen hadde omfattende maskinskader før sikrede kjøpte den i oktober 2022, og sikrede var klar over dette da han kjøpte bilen. Det foreligger klar sannsynlighetsovervekt for at skadene sikrede krever dekket, er de samme skadene som var til stede ved kjøp av bilen, og dermed også forut for avtaleinngåelsen. Foretaket er ikke enig i at spørsmålet i skademeldingen kan forstås slik at det kun relaterer seg til hva sikrede selv har opplevd, og særlig ikke da han både skriftlig og muntlig har fått beskjed fra bilens selger om at selger hadde problemer med bilens motor, at bilen har motorfeil, og at motoren høyst sannsynlig må byttes. Sikrede var derfor kjent med at "noe lignende" hadde skjedd tidligere.

Foretaket fester ikke lit til sikredes forklaring om at han trodde feilene på bilen "ikke var så ille", eller at han trodde de omfattende feilene på bilens motor var utbedret som følge av de mindre reparasjonene han selv hevder å ha foretatt. Foretaket vektlegger også her at han hadde mottatt informasjon om at motoren måtte skiftes, samt at han betalte en pris som lå langt under markedspris for tilsvarende biler.

Sikrede kunne mottatt en uberettiget erstatning dersom foretaket hadde lagt opplysningene i skademeldingen til grunn, og det må legges til grunn at sikrede forstod dette. Det er ikke avgjørende at sikrede forklarte om feilene i samtale med utreder, all den tid han ikke opplyste om dette ved meldingen om forsikringstilfellet.

Sikrede mister etter fal. § 8-1 fjerde ledd ethvert krav mot foretaket i anledning "samme hendelse". Krav om rettshjelpsdekning er et krav i anledning samme hendelse, og sikrede vil ikke ha krav på rettshjelpsdekning før saken eventuelt er avklart til sikredes fordel, jf. FSN 1804, 2204

og FinKN 2019-062.

Sikrede har i alle tilfeller ikke sannsynliggjort at skaden har inntruffet i foretakets ansvarstid, og har uansett ikke krav på erstatning etter forsikringens vilkår.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede

- 1) uredelig har brutt redegjøringsplikten i skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd;
- 2) er ansvarlig for foretakets utgifter til utredning av saken, og allerede utbetalt erstatning;
- 3) har krav på dekning for retts hjelp for tvisten mot foretaket, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd.

Fal. § 8-1 fjerde ledd fastslår at såfremt sikrede ved skadeoppgjøret bevisst gir uriktige eller ufullstendige opplysninger som sikrede vet eller må forstå kan føre til at sikrede får utbetalt en erstatning han eller hun ikke har krav på, mister sikrede ethvert erstatningskrav mot forsikringsforetaket etter denne og andre forsikringsavtaler i anledning samme hendelse.

Det første spørsmålet er om det er gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger. Sikrede besvarte følgende to spørsmål med "Nei":

Fikk du noen forvarsel i form av motor som fusket, lamper som lyste, uvanlige lyder eller andre symptomer?

Har noe liknende skjedd tidligere?

Sikrede opplyste også at siste service var foretatt 2.11.22, og at *"Det ble byttet olje og filter på motor"*.

Ifølge kjøpekontrakten datert i underkant av én måned før skadehendelsen, ble bilen solgt som et reparasjonsobjekt, med merknad om motorfeil. Sikrede har også forklart til utreder at selger av bilen hadde fått beskjed fra verksted om at motoren måtte skiftes.

Verkstedet som selger hadde benyttet, mistenkte at feilen skyldtes *"(...) sprekk eller hull i et eller flere stempel som var årsaken"*. Verkstedet har videre uttalt at dette i prinsippet må regnes som et motorhavari fordi det bare er et *"tidsspørsmål før motoren slutter å virke"*, dersom man ikke reparerer stemplene.

Sikrede har forklart at selger ikke visste konkret hva som var galt med motoren. Det er derfor uklart nøyaktig hvilke opplysninger sikrede hadde om feilen. Det er imidlertid ubestridt at sikrede var kjent med at det rent faktisk var feil med motoren, og at et verksted hadde vurdert feilen som alvorlig nok til at motoren måtte skiftes.

Etter overtakelsen skiftet sikrede turboen selv, og fikk programmert sensorene til dieselpartikkelfilteret. Sikrede anså feilen med dette som utbedret og viser til at han kjørte 1 331 kilometer før motoren stanset.

Selger har forklart at bilen var i kjørbar stand da han solgte den. At sikrede var i stand til å kjøre bilen etter utbedringen er derfor ikke ensbetydende med at problemet var løst.

Spørsmålet blir derfor om det er feil eller ufullstendig å svare "nei" på om sikrede hadde fått forvarsel om motorproblemer ved "andre symptomer" enn at motoren fusket etc. Et symptom betyr et "tegn på". Kunnskap om feil ved motoren er strengt tatt ikke et "tegn" på feil, men kunnskap om feilen. Det må likevel være på det rene at sikrede ikke kan tolke spørsmålet strengt etter ordlyden når han vet at han sitter på opplysninger i forlengelsen av spørsmålet som åpenbart vil være av interesse for foretaket, jf. Bull, Forsikringsrett 2008, s. 270, for så vidt angår opplysningsplikten ved avtaleinngåelsen. Nemnda mener det samme må gjelde her og at det er

ufullstendige opplysninger når sikrede svarte "nei" på spørsmålet om forvarsel om problemer.

Spørsmålet blir så om sikrede "bevisst" ga ufullstendige opplysninger. Sikrede var kjent med at motoren var anbefalt utskiftet av et verksted, og han hadde selv forsøkt å utbedre feilen. Nemnda mener derfor det må legges til grunn at sikrede var klar over at opplysningene han gav til foretaket var ufullstendige.

Sikredes forsikringsavtale dekker maskinskade, og det er da klart at de uriktige/ufullstendige opplysningene var egnet til å kunne gi en uberettiget erstatning.

Spørsmålet er da om sikrede måtte forstå at den uriktige opplysningen var egnet til å gi ham en uberettiget erstatning. Etter ordlyden kreves det ikke vinningshensikt, men det kreves at man har for seg en situasjon som ut fra en normal bedømmelse gjør en mulig uvitenhet uforståelig, jf. Rt-1978-321 for det tilsvarende uttrykket i tidligere bal. § 7 tredje ledd c.

Sikrede har forklart at han fikk kjøpt bilen til under markedsverdi, og det må derfor kunne legges til grunn at sikrede var klar over at motorfeilen hadde betydning for bilens markedsverdi. Markedsverdien har vesentlig betydning for utmålingen av erstatningen i en forsikringsavtale. Nemnda mener derfor det fremstår som helt uforståelig at sikrede skulle være uvitende om at ufullstendig informasjon om motorproblemene kunne gi ham en erstatning han ikke hadde krav på. Det følger også av Ot.prp. nr. 49 (1988–89) s. 96 at når det er snakk om en opplysning foretaket har bedt om i et skademeldingsskjema e.l., må sikrede normalt forstå at denne opplysningen er relevant for foretaket.

Sikrede viser til at han forklarte om motorproblemene i samtale med utreder 17.1.23. Dette kan ikke tillegges avgjørende betydning når nemnda har kommet til at han ga ufullstendige opplysninger i skademeldingen. Det må være tilstrekkelig at de gale opplysningene er gitt på et tidspunkt hvor foretaket ville utbetalt erstatning i henhold til redegjørelsen hvis det ikke kontrollerte denne nærmere, jf. bl.a. FinKN 2022-877.

Foretaket er etter dette uten ansvar for skaden.

Foretaket krever tilbakebetalt utgifter det har hatt til bilberging og utredning av saken, totalt kr 73 431.

Bevisst ufullstendige opplysninger under skadeoppgjøret med forståelse for at dette kan gi sikrede en uberettiget gevinst, må regnes som ansvarsgrunnlag for foretaket slik at sikrede blir ansvarlig for de utgiftene manglende informasjon påfører foretaket, jf. eksempelvis **FinKN 2022-930**, med videre henvisninger, herunder til FinKN 2019-658 med henvisning til Brynildsen, m.fl.: Forsikringsavtaleloven (3. utg., 2014) s. 289, samt FinKN 2017-812.

Sikrede er derfor ansvarlig for foretakets utlegg og utbetaling av erstatning.

Sikrede krever dekning under rettshjelpsdekningen for tvisten med forsikringsforetaket.

Ifølge fal. § 8-1 fjerde ledd mister sikrede ved bevisst ufullstendig redegjørelse "ethvert erstatningskrav mot selskapet etter denne og andre forsikringsavtaler i anledning samme hendelse". Krav om rettshjelp i tvist om avslag begrunnet i fal. § 8-1 fjerde ledd, er et krav i "anledning samme hendelse", jf. FinKN 2019-062, 2021-184, 2021-669, 2021-1264 og 2022-445.

Sikrede har derfor ikke krav på dekning for utgifter til rettshjelp.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).